

een der moeilijkheden bloot, waarin men geraakt, als groepen beschuldigd worden, en geen concrete uitingen van met name genoemde personen geduld worden getoetst (dit ziet natuurlijk niet op den heer A., maar op wie in eerste instantie zijn stukje overnam). Deze week nog schreef Prof. Hepp over „bevendelijk leven”. Hij kritiseerde meeningen van Dr J. G. Ubbink (rakende de Drottsche Synode). Hoevelen zullen in dezen tijd aan anderen gedacht hebben?

#### Bijbelvertaling.

We haalden (via „Kbl. Vlaardingen e.o.”) een verslag eener door Ds J. W. de Jager (Zutphen) gehouden rede over de noodzaak eener nieuwe bijbelvertaling aan. Thans treffen we in „Bergen op Zoomsch Kbl.” een nog iets breder verslag. We halen daaruit nog volgende voorbeelden uit de rede van Ds de Jager aan:

Ik wils slechts in het voorbijgaan op de vertaling van 1 Cor. 8:1: „De kennis maakt opgeblazen, de liefde bouwt op!” waardoor het onbijbelsch begrip van stichting een geduchte knauw krijgt.

Philipp. 4:3: „Ja, ik bid ook u, echte Synzygus, grijp met haar aan,” in plaats van het veel slapper: „Ik bid u, mijn oprechte metgezel, wees deze vrouwen behulpzaam.”

Het enigszins tegenstrijdig klinkende: „Uw bescheidenheid zij aan alle menschen bekend” in Philipp. 4:5 wordt klaar als de dag, als wij lezen: „Uw billijkheid zij aan alle menschen bekend!”

En de oude strijdzaak tusschen Remonstranten en Contra-Remonstranten, althans wat deze locus classicus betreft, komt in een heel ander licht te staan, als wij in Philipp. 2:12 en 13 lezen: „Werkt uw eigen behoudenis uit met vrees en beven, want het is God, die in u werkt en het willen en het werken naar Zijn welbehagen.” Het gaat er dus om, dat de Philippenzen zelf, bij Paulus' afwezigheid, er voor zullen ijveren om hun behoud tot volle ontwikkeling te brengen, zooals bouwers, naar een bestek, op de fundamenten voortarbeiten om de schepping van den architect te voltooien.

Hier volgt het slot van het betoog:

„De vraag kan worden gesteld, of er nog een Bijbellezer in Nederland is, die zijn geheelen Statenbijbel werkelijk verstaat? Zelfs in dezen kring moet dat worden betwijfeld! Weet U wat neutsteenen en vulsteenen zijn? Hebt U wel eens van denningen gehoord? Wie is op de hoogte van de kromme, slomme slang, van het geluwe goud, van het vertuinen der reten en van het zegelleem? Wie kent de werkwoorden: gorden, doen runnen, tweernen, verrukken en jokken?”

„Wat moet men maken van zoovele uitdrukkingen, die vandaag niet meer worden gebruikt of een andere betekenis hebben gekregen? Ik neem er slechts een aantal, die in hun bonte verscheidenheid alle aanleiding tot misverstand geven: een ijverig God; de slechten ontvangen wijsheid; de waardschappen van Marcus, of de zaten van Lucas; de onnoozele Hoogepriester onzer belijdenis; de bewimpelde bovenlip; de achterdocht in de afgang van Beth-Horon; de vrome broeders van Jozef; de herderen van den tabernakel; de aanspraakplaats; de omkeering van Sodom; de male en de zeelen; de gedurige tering van Joachin; de deurwaarder en de impost; de archangel en het armgemoede, de hagge in de varkenssnuut en de griffie van Job, de verrukte palen en de hulledeoken, de herre en de koets van Salomo, de heffe en de uitlanders. En wat zegt het, dat een ouderling geen smijter mag zijn en niet kittelachtig van gehoor mag zijn. Wat zal men beginnen met woorden als nade-maal, verkoelkamer, vlek, beginsel, beroerd, psalter, guichelary, het leger, vierdagen, trawanten, betrachting, ongehevelde, bezoeken? Het is onze plicht te rekenen met den zoekenden mensch van vandaag, die niet bij de archaïstische taal van den Statenbijbel opgegroeid is en er bijna niets van verstaat. Er zijn er duizenden, die begeerig den Bijbel opendoen en na een kort oogenblik weer teleurgesteld dichtslaan, omdat zij niet terecht kunnen met het Nederlandsch van 1637. Zij zijn aan den kamerling uit Moerenland gelijk. Hun belangen moeten op den voorgrond worden gesteld en aan hen moet nog meer worden gedacht.”

„Dit alles is zeer de overweging waard!” zegt Ds Le Colntre.

#### „München”.

Ds A. M. Boefinga schrijft in „Haarl. Kbl.”:

De conferentie der „grooten vier” te München, met haar verblijdend resultaat, heeft me op de gedachte gebracht of zoo iets in onze kerken ook niet mogelijk zou zijn.

De geweldig enthousiaste begroeting, die het Duitse volk te München aan Chamberlain en Daladier heeft gebracht, zal Hitler wel ondubbelzinnig de te lang gesmoorde stem des volks hebben doen verstaan, dat dit allerminst instemt met zijn dictatoriale hardheid, waarin hij regelrecht op een oorlog scheen aan te sturen. Het Duitse volk en alle andere daar naast, willen niets anders dan vrede. En ze hebben daaraan op een wijze, die door Hitler's mogelijk ongenoege niet te treffen was, heel welsprekend uiting gegeven. Ik ben overtuigd, dat een kerkelijke Chamberlain, met een even originele daad, door onze kerken met gelijksoortig applaus zou begroet worden. En dan onze groot polemisten, onder het oog en het gebod van al onze kerken, in een conferentie bij elkaar!

Nu zegt Prof. Schilder in „De Reformatie” wel, dat het althans wat hemzelf betreft, geen „persoonlijke veetes” doch „zakelijke geschillen” zijn en dat hijzelf ondervonden heeft, dat persoonlijke saamspreking toch geen duurzamen vrede heeft gebracht. Doch ik geloof, dat hij het toch met me eens zal wezen, dat de „zakelijke geschillen” langzamerhand tevens een tamelijk persoonlijke kant gekregen hebben.

En de mannen van München hadden persoonlijk

lijk zeker niets tegen elkaar. Als personen kennen zij elkaar nauwelijks of niet. Hun besprekingen zijn dan ook natuurlijk alleen over de „zakelijke geschillen” gegaan.

Nu blijkt het week op week in onze kerkelijke pers, dat het sommigen blijkbaar erg moeilijk valt, ondanks hun verklaringen van het tegendeel, om „zakelijke geschillen” ook werkelijk zakelijk te houden.

Om eens een oogenblik de anonieme methode van Prof. Hepp te volgen, één onzer polemisten, zegt deze week: „Nu bereiken mij mededeelingen, dat werd rondgestrooid alsof ik door dezen of genen zou verslagen zijn, zoodat ik er niets op terug had. Men kan beter weten. Ik heb er recht op, dat men mijn methode (geen „kettlingpolemie” en „lang ademige polemie”, B.) respecteert.”

Welke houding ik daartegenover zal aannemen? Dat ik op de kritiek voortaan van stuk tot stuk zal ingaan? Dat in geen geval!”

Zie, zulk een methode nu is geen methode. Want die dit schrift was in elk geval verplicht, om, na concrete weerleggingen van een grievenden aanval, te herroepen, althans nader van antwoord te dienen.

Hierop laat Ds B. dan volgen, wat „De Heraut” schreef over „geen dictatuur en geen factiegeest”, waarop we verleden week reeds gewezen hebben. Ds B. zegt:

Hier is nauwelijks een sluier, die verblindert, den blijkbaar bedoelden persoon te zien.

Is het wonder, dat zulk een manier verbittering werkt?

Zulke zoogenamd zakelijke waarschuwingen zijn zuiver persoonlijke aantijgingen, zonder dat de openlijk gesignaleerde „dictator” gelegenheid krijgt om dien teekenaar zijn geschetste beeld te laten waar maken in een „kerkelijke procedure”.

Indertijd, München moeten we hebben.

Alleen zulk een persoonlijke bespreking van zaken kan wonderen doen.

Kan! Als ten minste de akelige zelfhandhaving, die ook door de reten van nederige woorden gliuurt, plaats maakt voor echte zelfverloochening, om gemeenschappelijk alleen de Waarheid in liefde te betrachten.

En anders ben ik bang, dat men, wat toch niemand wil, de verwijdering van elkaar straks maakt tot een onherstelbare kloof.

Overigens verwijs ik naar wat ik onder Kerkelijk Leven opmerk. Wat Ds B. aanhaalde van „één onzer polemisten” ziet op Prof. Hepp's beschuldiging, ingebracht tegen Ds V. aangaande in- en uitwendige roeping. Met wat Ds B. daarover zegt, ben ik „natuurlijk geheel eens.”

#### „Wolven” en „Zwiepen”.

In ons nummer van 19 Aug. 1938 citeerden we onder „Perschoon” een stukje uit „Omhoog”, waarin gesproken werd van een voetbalwedstrijd tusschen „de Wolven” en „de Zwiepen”. Uit het stukje bleek, dat er ook twee dominees op het veld waren, die als „De de Wolf” (één f) en als „De Zwiep” werden aangediend.

Het geciteerde stukje noemde geen plaatsnaam; ik zelf heb er ook geen enkelen bij gedacht. Het blijkt evenwel, dat sommigen aan Enschedé gedacht hebben, waar Ds I. de Wolff (twee f's) staat. Die menschen hebben zich natuurlijk vergist. De gereformeerde catechisanten zouden trouwens in Enschedé bezwaarlijk een peetvader voor een afdeling „Zwiepen” kunnen vinden.

K. S.

## BOEKBESPREKING

„Sommigen tot Herders en Leeraars”. Gedachtenrede, uitgesproken bij de herdenking van zijn 25-jarige ambtsbediening op 3 Aug. 1938, door Ds D. van Dijk. — Jan Haan, N.V., Groningen, 1938.

Met blijdschap las ik deze rede, waarin menige passage mij weer onmiddellijk herinnert aan de dictie van den spreker, dien ik op zijn mooien jubileum-avond als afgevaardigde beluisteren mocht. Dienst des Woords heeft Ds van Dijk niet gegeven: het blijft een persoonlijk woord, dat nochtans Christus in het middelpunt plaatst. Treffende passages komen er in voor, waaronder wel bijzonder opvallen: 1o. die welke handelt over den ontwikkelingsgang van Ds van Dijk als prediker; 2o. de andere, waarin hij zijn kijk geeft op den huidige toestand in ons kerkelijk leven. We houden ons overtuigd, dat vele van onze lezers deze uitgave (met mooi portret) zich zullen willen aanschaffen. Voor mijzelf is dit boekje een waardevolle herinnering aan een prachtige avond in Groningen.

K. S.

## KERKNIEUWS

#### GEREFORMEERDE KERKEN.

Beroepen te:

Visvliet: Cand. J. P. Rozendal te Winschoten.

Aangenomen naar:

Soest: H. van Andel te Krommenie.

Intrede te:

Mechelen: Cand. W. Fijn van Draat. Tekst: Ef. 6:18—20. Zwijndrecht-Groote Lindt: Cand. J. v. d. Schaft. Tekst: 1 Joh. 1:1—3.

#### Afscheid van:

Grijpskerke: J. Plomp. Tekst: Rom. 16:25—27.

#### Candidaten tot den Heiligen Dienst.

Door de Classis Arnhem der Geref. Kerken is praeparatoir geëxamineerd en met algemeene stemmen toegelaten om te staan naar het ambt van Dienaar des Woords: de heer F. M. Verveen, cand. aan de Theologische School te Kampen.

Gaarne zal hij de Kerken dienen en een eventueel op hem uitgebracht beroep terstond in overweging nemen. Het adres is: Arnhem, Velperweg 52, telefoon 25366.

— Cand. W. de Graaff, die benoemd is tot hulpprediker van de Geref. Kerk te Zutphen, is vrijwel alle Zondagen in de gelegenheid de Kerken te kunnen dienen, ook niet-vacante.

Zijn adres in Zutphen is: Brugstraat 13. Tel. 626.

#### Calvinistische Studentenbeweging.

Het Bestuur van de Calvinistische Studenten-Beweging heeft zich voor het cursusjaar 1938—1939 als volgt samengesteld:

R. H. Bremmer, praeses; J. B. Ridderbos, abactis I; H. Bouma, abactis II; J. C. Hummelen, fiscus; J. S. Beder, Meij. L. G. A. Lindeboom, G. J. Oosterhuis en H. J. Schilder, assessores.

#### „GEREF. KERKEN IN HERSTELD VERBAND”.

Intrede te:

Haarlem: G. W. van Deth. Tekst: Efeze 4:1. Leiden (als pred. in alg. dienst): Dr J. G. Ubbink. Tekst: 1 Cor. 4:20.

#### CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Aangenomen naar:

Groningen: K. G. van Smeden te Enschedé.

Bedankt voor:

Dokkum: D. Biesma te Drogeham. Nieuwpoort: A. Gruppen te Eindhoven. Nieuw-Vennep: P. de Smit te Utrecht.

#### GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te:

Genemuiden: M. Helkoop te Utrecht. Rijsen (Walker): J. Vreugdenhil te Kampen.

#### NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Donkerbroek (Fr.): Cand. G. Scheper te Esloo (Dr.). Haften: P. Bouw te Benschop. Oosterzee-Echten, Fr. (toez.): Cand. G. J. van Andel te Utrecht.

Tierkwerd (toez.): J. H. Vrielink te Hoogmade.

Aangenomen naar:

Beverwijk (toez.): J. de Vries te Nieuw-Vennep. Winschoten: J. C. Fischer te Ede. Zuidbroek: J. Willemsen te Wapserveen.

Bedankt voor:

Harmelen: J. T. Doornenbal te Woubrugge. Wijk bij Heusden: S. van der Linde te Lopik.

Intrede te:

Sellingen: H. Marra. Tekst: 1 Tim. 1:15a. Witmarsum: A. A. de Bruijn. Tekst: Joh. 14:6.

Afscheid van:

Colijnplaat: M. Bona. Tekst: Coloss. 1:23. Streefkerk: H. W. Waardenburg. Tekst: Num. 6:24—26.

## Heden verscheen

### de 2<sup>e</sup> DRUK van DE OPENBARING DES HEEREN AAN JOHANNES

Opnieuw uit den grondtekst vertaald en verklaard

DOOR  
Prof. Dr. S. GREIJNDANUS

Prijs gebonden f 4.50

### Reeds eerder 2<sup>e</sup> DRUK verscheen de DE BRIEF AAN DE GALATEN

Opnieuw uit den grondtekst vertaald en verklaard

DOOR  
Prof. Dr. S. GREIJNDANUS

Prijs gebonden f 2.25

Deze werken verschenen in de reeks „KORTE VERKLARING DER HEILIGE SCHRIFT MET NIEUWE VERTALING.” Deze uitgave is van het hoogste belang voor ieder, die zijn Bijbel wil leeren verstaan.

Inteekening op gemakkelijke voorwaarden.

In elken Boekhandel.

Uitg. J. B. KOK N.V. - Kampen

## Zoo juist verschenen:

### HET GEVOEL IN ONZE GODSDIENSTIG LEVEN

door Prof. Dr. K. DIJK, en

### ONZE STEUN

door Ds R. E. VAN ARKEL, Utrecht.

Referaten ter 16e Jaarverg. Bond van Geref. Mannenveren. in Nederland.

Uitgave van Ver. „De Geref. Mannenbond”, Cliviastraat 1, Zwolle. Giro 333150.

Gireer f 0.25 en U ontvangt dit werkje franco thuis

## HEDEN VERSCHIEEN:

### De Letterkundige inleiding

DOOR

### B. VAN NOORT

Practische handleiding bij de samenstelling van letterkundige inleiding en bij verdere studie.

Met uitvoerige bronverwijzingen. Dit boek is samengesteld in opdracht van het Hoofdbestuur van het Verbond van Chr. Letterk. Kringen. Dit praktische boekje kan aan ieder, die een opstel over een letterkundig onderwerp moet maken, uitstekende diensten bewijzen.

Prijs f 1.15 - Geb. f 1.75

IN ELKEN BOEKHANDEL.

Uitg. J. B. KOK N.V., Kampen

Medewerker:  
Rotterdam  
Dam, Kar  
Ds J. van  
Koole, V  
Schreuder,  
Rotterdam  
kamp, 's-  
Hilversum  
Capella a.

Alle stukke  
Prof. Dr

INHOUD: Het  
Uit de Schrift  
leven: Verbon  
recht, III. K  
Zacharias: Un  
denken. — Po  
heid, III. —  
de historie: F  
de bevoegdhe  
ding en onde  
kerken. — Pe  
— Bijblad: C

## HOOFDSTUK

A

Tot dusve  
het verband  
zooals dat d  
en ook inde  
deelen c  
gaat.

Toch is di  
naamste!

Het verbar  
zal zich nog  
moeten ver  
zaak ervan!

Om ook h  
herinneren,  
boven werd  
den afzonde  
Neen — i  
leven gevon  
verbonds  
dian is van  
We weten  
den Pinkste  
Zijn Kerk. )  
„woonstede  
eenmaal „o  
het leven d  
en der kind  
schap der l  
de kinder  
loovigen lid  
zij deel aan

Dit geeste  
plooiing de  
daar weer  
mers is ool  
uitdrukkend  
Daarom ko  
len over de  
is geheel e  
groetten de  
hun Vader  
hun doen  
De wet is  
rijke, heilig  
is er dan w  
aan de wet

1) Ef. 2:22  
2) Vgl.: S.  
Kerk, Zutpl  
nature” lever  
— God; wij  
volgorde wor  
grond is er  
rust en ik al  
3) Rom. 7  
Romeinen I  
van Gods G  
„Slechts in l  
tus voor de  
als middel te